

Drie jaar Kenniscentrum Ongelijkheid

VERANDER KRACHT

Drie jaar Kenniscentrum Ongelijkheid

**KENNIS
CENTRUM
ONGELIJK
HEID**

VOORWOORD

Op 30 december 2020 richtten de Gemeente Amsterdam, UvA, VU, HvA en Inholland het Kenniscentrum Ongelijkheid op, met als doel de groeiende ongelijkheid in de stad en omliggende regio's beter te beschrijven, begrijpen en bestrijden. In dit magazine tonen we vol trots wat we in de eerste drie jaar van ons bestaan hebben gerealiseerd. En dat is een heleboel. Dat zeggen we overigens niet om onszelf als team van het Kenniscentrum Ongelijkheid op de borst te kloppen. Het Kenniscentrum Ongelijkheid is een netwerkorganisatie waarin bijna 100 verschillende onderzoeks- beleids-, praktijk- en bewonersorganisaties participeren. Samen verzetten zij het vele werk waarover u in dit magazine kunt lezen. Als team zijn wij vooral heel trots dat we al dat mooie werk mogen aanjagen en ondersteunen.

En dit is nog maar het begin. Nu de organisatie staat en we deze eerste oogst presenteren, kijken we gretig vooruit. We willen onze activiteiten en netwerken uitbouwen, de organisatie en programmering verduurzamen en zichtbare impact maken in de strijd tegen ongelijkheid. Want dat is waar we het allemaal voor doen: verschil maken met de kracht van kennis. Dat doen we door het ontwikkelen, bundelen en toepassen van de kennis van onderzoekers, praktijkprofessionals, beleidsmakers en bewoners. Door hun kennis, ervaringen en perspectieven bij elkaar te brengen, versterken we ieders individuele en gezamenlijke bijdrage aan de strijd tegen ongelijkheid.

Want iedereen kan bijdragen, elk op de eigen manier. *Agency* noemen ze dat ook wel: het vermogen om zelf te handelen. Een term waar nooit een goeie Nederlandse vertaling voor bestaat, totdat je met Amsterdamse jongeren in gesprek gaat. De onderzoekers van het project 'Agency arrangeren' (zie blz. 34 in dit magazine) gingen in gesprek met jongeren over hun *agency*, waarop zij direct een betere term voorstelden: veranderkracht. De spijker op de kop.

Aan deze scherpzinnige jongeren en aan alle jongeren die hun leven in zeer uiteenlopende omstandigheden opbouwen in de metropoolregio Amsterdam dragen wij dit magazine op. Veranderkracht. Voor hen, voor de stad, voor iedereen.

Namens het hele team van het Kenniscentrum Ongelijkheid wensen wij u veel leesplezier en inspiratie toe!

Kenniscentrum

Ongelijkheid bestrijden met de kracht van kennis

Louise Elffers
Directeur-bestuurder
Kenniscentrum Ongelijkheid
6

Chevaly Riebeek
Programmamanager
Kennisnetwerk
13

Mieke van den Berg
Bestuurder Hogeschool
Inholland
23

Hanane Abaydi
Lid programmaraad
31

**Domenica
Ghidei**

Voorzitter Raad van Toezicht
39

Interviews

Ongelijk investeren voor gelijke kansen

In gesprek met Marjolein Moorman en Jopie Nooren
16

**Beleidsatelier
brengt wetenschap
en praktijk dichter
bij elkaar**

In gesprek met Marije van Mens en Dorien Manting
28

**Storytelling toont hoe
vrouwen in hun kracht
komen.** In gesprek met
Freija Derks en Nesrien Abu
Ghazaleh.
36

**Toekomstig professionals in
de zorg.** In gesprek met Ludo
Glimmerveen en Flip Derks
44

Verbinding in de wijk.
In gesprek met Mireille Westfa
en Tarik Ouaziz.
50

Bijeenkomsten

Bestaanszekerheid
in de stad

Eindejaarsconferentie 2022
Pakhuis de Zwijger
24

**Cumulatie van ongelijkheid in
de Metropoolregio Amsterdam**
Voorjaarsconferentie 2022
Ru Paré
15

**Wijktour
Nieuw-West**

47

Data visualisatie

Kenniscentrum Ongelijkheid
in cijfers
9

Partners in de projecten van het
Kenniscentrum Ongelijkheid
2021-2023
19

Projecten en thema's 2021-2023
32

Cumulatie van ongelijkheid
53

Onderzoeksprojecten

Onderwijs
& opvoeding

Jongerennetwerken,
ongelijkheid en agency
22

It takes the city to
raise the child
34

**Wijk
& Wonen**

Woningmarktpolarisatie,
omgevingskwaliteit en
gezondheidsongelijkheid
in Amsterdam
11

De stad voor iedereen
35

Wie woont en werkt
nog in de stad?
20

Social Pact Zuidoost
48

**Werk &
inkomen**

Zelfstandigen in crisis
21

Een slecht begin is het
dubbele werk
40

Een (on)zeker bestaan
in de stad
14

Vrouw & Vaart
42

Participatie
& inclusie

Link Jong Amsterdam
10

Het verkleinen van de
opleidingskloof bij politieke
participatie
26

Naar de letter van de stad
38

Amsterdam All-inclusive
30

Buurtmoeders Moederskracht
41

For an Equal Society (FAES)
46

Road of Hope
49

**Gezondheid
& Welzijn**

Vertrouwde zorg
27

**Veiligheid
& Justitie**

Het ongelijkheidsbeginsel
tussen strafrecht en
stadsdeel
12

Be Good 4 Your Hood
18

**Ongelijkheid
in cijfers**

Dashboard Ongelijkheid
in Cijfers
52

Louise Elffers

Directeur-bestuurder Kenniscentrum Ongelijkheid

Ongelijkheid bestrijden met de kracht van kennis

Kan kennis verschil maken in de strijd tegen ongelijkheid? Welke nieuwe of andere kennis is er nodig? Langs welke weg ontwikkelen we die? En wanneer is een Kenniscentrum Ongelijkheid eigenlijk geslaagd? Wie een Kenniscentrum Ongelijkheid begint, stelt zichzelf een heleboel vragen. En anders stellen anderen die wel aan jou!

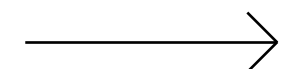
Ik zat nog geen week op mijn nieuwe post als directeur – het Kenniscentrum Ongelijkheid had nog niet eens een kantoor, bankrekening of website – of ik werd al overstelpt met agendaverzoeken van talloze organisaties en individuen, die allemaal wilden weten wat we precies gingen doen, waarom, hoe en met wie. De initiatiefnemers van het Kenniscentrum Ongelijkheid – de Gemeente Amsterdam, UvA, VU, HvA en Inholland – hadden het dus goed gezien: een nieuwe impuls geven aan kennissamenwerking veroorzaakt direct beweging.

Maar: the proof of the pudding is in the eating. In dit magazine tonen we wat we in de eerste drie jaar Kenniscentrum Ongelijkheid met elkaar hebben gerealiseerd. Dat is niet alleen heel veel kennis over ongelijkheid, maar ook kennis over het samenwerken met uiteenlopende partners in wetenschap, beleid en praktijk, die zich vanuit hun eigen rol, organisatie en perspectief inzetten voor de strijd tegen ongelijkheid.

Zeker nu er vanuit andere thema's en regio's meer belangstelling komt voor onze werkwijze, delen we graag ook enkele overkoepelende lessen over kennisgericht samenwerken. Die lessen blijken overigens veel gelijkenis te vertonen met bevindingen van onderzoek naar kennissamenwerkingen. Hoewel we natuurlijk vinden dat wij hier in Amsterdam met het Kenniscentrum Ongelijkheid iets volstrekt unieks neerzetten, kunnen deze lessen dus wellicht ook worden gelezen als een algemene beginnerscursus 'Hoe begin ik een kenniscentrum?'

Durf te beginnen

Wie een samenwerking aangaat met uiteenlopende partners wil graag alles van tevoren zo goed mogelijk afspreken. Een valkuil is om in de voorbereiding te blijven hangen door

alles vooraf in detail te willen vastleggen. Als de uitvoering eenmaal start, blijkt vervolgens vaak dat alles toch weer anders moet. Nadat de handtekeningen voor de oprichting van het Kenniscentrum Ongelijkheid eenmaal waren gezet, kreeg de samenwerking pas echt vleugels en groeide het onderlinge vertrouwen. Durf dus te beginnen en heb vertrouwen dat je met elkaar werkende weg verder zult uitvinden wat het beste werkt.

Bouw stapsgewijs op

De eerste maanden van een nieuw kenniscentrum gaan op aan de inrichting van de organisatie, de ontwikkeling van procedures en het planten van de eerste zaadjes. De zichtbare oogst van die inspanningen volgt pas later. Natuurlijk voel je in zo'n eerste periode soms de hete adem in de nek: waar blijft die beloofde kennis? Door te starten met een aantal relevante projecten en de samenwerking stapsgewijs uit te breiden, behoud je de benodigde focus en eenheid in de programmering. Van daaruit vult de etalage zich gestaag: voor je het weet kun je een heel magazine vullen met alle mooie opbrengsten!

“Ineens zaten daar talloze bevlogen mensen met elkaar om tafel de mooiste plannen te smeden.”

Investeer in nieuwe combinaties

In het verbinden van bestaande en nieuwe kennis ligt een belangrijke meerwaarde van het Kenniscentrum Ongelijkheid. Er is immers ongelofelijk veel kennis aanwezig in de stad. Niet alleen in formele instituties, maar juist ook bij professionals en bewoners. Die kennis heeft nog onvoldoende plek in onderzoek en beleid. Niet het ontwikkelen van steeds weer nieuwe stukjes losse kennis, maar het combineren van kennis uit verschillende bronnen leidt tot vernieuwende inzichten en toepassingen, die anders niet zouden ontstaan.

Koester de kracht van lokale samenwerking

Ongelijkheid is geen Amsterdams probleem. Toch ligt een belangrijke succesfactor van het Kenniscentrum Ongelijkheid in de kracht van de lokale samenwerking. In onze

wijkwerkplaatsen vormen de vragen en ervaringen van in de wijk actieve professionals en bewoners(organisaties) het uitgangspunt, van waaruit we bredere lessen proberen te trekken over de aanpak van ongelijkheid. Elkaar leren kennen en vertrouwen, elkaars omgeving ervaren en je verdiepen in de perspectieven van een ander zijn een voorwaarde voor een vruchtbare kennissamenwerking.

Bied ruimte om het anders te doen

Betrokkenen bij het Kenniscentrum Ongelijkheid worden gedreven door de wens om het beter te doen. Een onafhankelijk kenniscentrum biedt een veilige 'tussenruimte' waar mensen van gebaande paden kunnen afwijken, kritisch naar zichzelf en anderen mogen kijken en dingen kunnen uitproberen en leren, zonder dat dit direct gevolgen heeft voor hun eigen positie of organisatie. Het waarborgen van die ruimte is niet alleen een opdracht aan een kenniscentrum, maar evenzeer aan de organisaties waaraan deelnemers verbonden zijn.

Houd de toepasbaarheid in het vizier

Wie een Kenniscentrum Ongelijkheid opricht, gelooft in de kracht van kennis. Maar we weten ook dat kennis alleen de ongelijkheid niet zal oplossen. Een kenniscentrum heeft meerwaarde wanneer betrokkenen zelf ervaren dat de samenwerking bijdraagt aan hun eigen strijd tegen ongelijkheid. Tegelijkertijd streeft het Kenniscentrum Ongelijkheid naar concrete verbeteringen in beleid en praktijk. De relatie tussen de ontwikkeling van kennis en de toepassing ervan in de strijd tegen ongelijkheid moet daarom steeds voorop blijven staan.

Tot slot: begin geen kenniscentrum in corona-tijd

Daar zat ik dan, als kersverse directeur, in mijn uppie thuis, achter mijn laptop. De corona-beperkingen maakten dat veel mooie plannen voor dialoog en samenwerking voor langere tijd de ijskast in moesten. Ik zal daarom nooit vergeten hoeveel energie onze eerste echte bijeenkomst gaf. Ineens zaten daar talloze bevlogen mensen met elkaar om tafel de mooiste plannen te smeden. Die dag zou het startschot blijken van enkele mooie samenwerkingen waarover u in dit magazine meer kunt lezen. Ik hoop dat u bij het lezen net zo geniet als ik die dag deed en sindsdien ben blijven doen.

Kenniscentrum Ongelijkheid in cijfers

5

Het Kenniscentrum Ongelijkheid is een initiatief van 5 partners: Gemeente Amsterdam, UvA, VU, HvA en Inholland

3

We bestaan in december 2023 3 jaar

5

Op ons bureau werken 5 mensen voor in totaal 2,6 fte

21

In de afgelopen 3 jaar zijn er 21 onderzoeksprojecten uitgevoerd

6

We hebben 6 meerjarige onderzoeksprogramma's

2

We hebben 2 wijkwerkplaatsen, met elk een eigen coördinator

96

Bij onze projecten zijn 96 verschillende partijen betrokken

38

Het onderzoek wordt uitgevoerd door 38 verschillende onderzoeksorganisaties

15

In onze projecten werken onderzoekers en praktijkpartners samen met 15 verschillende beleidsafdelingen

45

In onze projecten participeren 45 verschillende praktijkorganisaties vanuit de stad

414

414 mensen hebben zich inmiddels voor de mailinglijst aangemeld

+1

Ook jij bent welkom om je aan te sluiten!

PARTICIPATIE INCLUSIE

Link Jong Amsterdam Hoe bevorderen we jongerenparticipatie in formele en informele zin?

Sociaaleconomische ongelijkheid, ruimtelijke segregatie en lagere betrokkenheid van bepaalde groepen bij politieke besluitvorming leiden tot een groeiende participatieve ongelijkheid in Amsterdam. Vooral (v)mbo-geschoolde jongeren en jongeren met een migratieachtergrond hebben minder vertrouwen in de institutionele politiek. Juist in coronatijd worstelde de gemeente met het betrekken van jongeren bij besluitvorming die hen aanging. Tegelijkertijd waren jongeren in Nieuw-West, Noord en Zuidoost, waar de formele politieke participatie laag is, actief via maatschappelijke (zelf)organisaties, sociale actie en culturele expressie. Onderzocht wordt hoe praktijken van informele politiek-maatschappelijke participatie jongeren een platform voor belangenbehartiging bieden en de verbinding tussen jongeren en overheidsinstellingen versterken. De werkzame elementen uit deze praktijken worden vertaald naar strategieën en interventies om participatieve ongelijkheid in Amsterdam terug te dringen. De inzichten uit dit onderzoek zijn zowel nuttig voor sociale professionals die de participatie en inspraak van jonge Amsterdammers uit achtergestelde buurten willen bevorderen, als voor gemeentelijke beleidsmakers die de Amsterdamse democratiseringsagenda vormgeven.

Projectleider:
Femke Kaulingfreks, Hogeschool Inholland

Betrokken partners

Inholland - lectoraat Jeugd & Samenleving
UvA - politicologie
HvA - BOOT
OBA
Pakhuis de Zwijger
Argan
Netwerk Democratie
Framer Framed
Young Amsterdam
Bildung Academie
Sensa Zorg
Swazoom

Lees hier meer over dit project
en de opbrengsten

WONEN MIJK

Woningmarktpolarisatie, omgevingskwaliteit en gezondheidsongelijkheid in Amsterdam

Hoe hangen gezondheidsverschillen samen met ongelijkheid in woonkwaliteit?

In het onderzoek 'Gezond Wonen in de Regio Amsterdam' kijken we naar de relatie tussen woningmarkt, omgevingskwaliteit, gezondheid, en ongelijkheid in de metropoolregio Amsterdam. De centrale vraag is in hoeverre veranderde planning in de Amsterdamse regionale woningmarkt bijdraagt aan verschillen in de mate van blootstelling aan omgevingseffecten voor kopers en huurders, en in hoeverre omgevingskwaliteit en vervuiling te koppelen is aan gezondheidsuitkomsten.

Met grootschalige datasets over woonomgeving, individuele bewoners en medische gesteldheid worden blootstelling aan luchtvervuiling, geluidsoverlast, groenvoorzieningen en hittestress vergeleken en de effecten van blootstelling op psychische en lichamelijke gezondheid geschat. Het onderzoek toont verschillen tussen kopers en huurders in deze blootstelling. In de meest recente nieuwbouw is dit verschil met name groter voor particuliere huurders. Dit lijkt een gevolg van verdichting in de stad. Ondanks aanzienlijke blootstellings- en gezondheidsverschillen tussen huurders en kopers, is het verband tussen verschillen in blootstelling en gezondheidsuitkomsten echter zwak, en behoeft verder onderzoek.

De uitkomsten dragen bij aan het debat over milieurechtvaardigheid, ruimtelijke gezondheid, en het cumulatieve karakter van ongelijkheden. Daarnaast bieden ze inzicht in de opeenstapeling van verschillende dimensies van ongelijkheid. Ook kunnen de bevindingen bijdragen aan de ontwikkeling van interventies en beleid voor ruimtelijke ordening, buurtontwikkeling en woningmarkt aan de hand van vijf beleidsdilemma's die samen met maatschappelijke partners zijn opgesteld.

Projectleider:
Wouter van Gent, Universiteit van Amsterdam

Betrokken partners

UvA- Urban Geography
UvA - Urban Planning
Amsterdam UMC - endocrinology & metabolism
GGD Amsterdam
Amsterdamse Federatie Woningcorporaties
Stichting de Gezonde Stad
Gemeente Amsterdam

Lees hier meer over dit project en
de opbrengsten

Het ongelijkheidsbeginsel tussen strafrecht en stadsdeel

Hoe kan ongelijkheid in het
strafrechtstelsel lokaal
worden aangepakt?

Het strafrechtstelsel heeft een sterke invloed op de doorontwikkeling van ongelijkheid in verschillende levensdomeinen en levensfasen: zo hebben niet-witte jongeren in bepaalde stadsdelen een grotere kans om in aanraking te komen met justitie, en is een strafblad een van de meest beperkende factoren voor volwaardige participatie in de samenleving. In dit project staat de vraag centraal naar de relatie tussen het strafrechtstelsel en de cumulatie van ruimtelijke en sociale ongelijkheden. Daarmee krijgen we beter inzicht in de manier waarop strafrechtelijk beleid (op stads- en stadsdeelniveau) invloed heeft op de kansen en hulpbronnen van Amsterdamse jongvolwassenen, zowel voor als na de periode van een strafrechtelijke sanctie. Op basis van interviews met jongvolwassenen en medewerkers van het Openbaar Ministerie, Reclassering en Rechtbank Amsterdam, beschrijven en begrijpen wij hoe strafrechtelijke procedures vormgeven aan sociale en ruimtelijke scheidslijnen, en dragen wij samen met onze partners bij aan het aanpakken van ongelijkheid binnen het strafrechtstelsel.

Projectleider:
Julienne Weegels, Universiteit van Amsterdam

Betrokken partners

UvA - Centre for Urban Studies
UvA - CEDLA
Universiteit Utrecht - Criminologie
Kenniswerkplaats Vrijheidsbenaming en Maatschappij
Restorative Justice Nederland

Lees hier meer over dit project
en de opbrengsten

Chevaly Riebeek

Programmamanager Kennisnetwerk

Bij het Kenniscentrum Ongelijkheid kan ik me inzetten om meer gelijkheid te helpen creëren in de samenleving. Systemen die ongelijkheid versterken en in stand houden, kunnen we alleen bestrijden en veranderen als onderzoekers, burgers en overheid samenwerken. Ik ben enorm trots op wat we de afgelopen periode al hebben bereikt en de positieve energie die bij al onze activiteiten en gesprekken aanwezig is. Het kennisnetwerk groeit en alle partners zijn blij om deel uit te maken van het netwerk. Hier zet ik me graag voor in!

Foto: Jefren Mesa

MEER INKOMEN

Drie jaar Kenniscentrum Ongelijkheid

Een (on)zeker bestaan in de stad

Hoe kan een relationele benadering bijdragen aan bestaanszekerheid?

In dit onderzoek verkennen we bestaanszekerheid van bewoners van de Metropoolregio Amsterdam langs verschillende dimensies, waaronder inkomen, werk, wonen en de betaalbaarheid van voorzieningen in de stad. Welke financiële belemmeringen - bijvoorbeeld onzekerheid op het gebied van werk en inkomen, schuldenproblematiek, stijgende woonlasten of zorgkosten - staan volwaardige participatie in verschillende levensdomeinen en levensfasen in de weg? Wat is de samenhang en cumulatie van zulke belemmeringen en hoe kan de cumulatie van bestaansonzekerheid binnen generaties en over generaties heen worden doorbroken?

Een onzeker bestaan ontstaat doordat mensen onvoldoende zeker zijn van werk en van inkomen. In de huidige aanpak van bestaansonzekerheid staat vooral eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid centraal. Centraal staat allereerst de vraag hoe hulpinstanties, het onderwijs, werkgevers, collega's en medeburgers een zinvolle bijdrage kunnen leveren aan het verbeteren van een onzeker bestaan. Het vertrekpunt is dit project is de relationele benadering.

Vervolgens is onderzocht hoe anderen een zinvolle bijdrage leveren aan het verbeteren van een onzeker bestaan door gebrek aan (zeker) werk en/of geld, van mensen zonder start- of passende kwalificatie. In plaats van een individuele benadering vertrekken we vanuit een relationele benadering. Hoe kunnen instanties, werkgevers, peers en medeburgers bestaansonzekerheid verminderen?

Programmaleiders:
Aisa Amagir, Hogeschool van Amsterdam
en Monique Kremer, Universiteit van Amsterdam

Betrokken partners

HvA - Onderwijs & Opvoeding
UvA - sociologie
VU - sociologie
Nibud
Pantar
Cordaan
ROC van Amsterdam
Bureau voor sociale argumentatie
Gemeente Amsterdam - OIS
Gemeente Amsterdam - WPI
Gemeente Amsterdam - WSP

Lees hier meer over dit project
en de opbrengsten

Voorjaarsconferentie 2022
Ru Paré

Cumulatie van ongelijkheid in de Metropoolregio Amsterdam

Elk voorjaar organiseert het Kenniscentrum Ongelijkheid een conferentie voor alle betrokkenen bij onze programma's. Zij gaan met elkaar in gesprek over hun plannen en bevindingen en zoeken naar onderlinge verbindingen.

De Jonge Reporters maakten
een mooie reportage,
kijk hier voor het resultaat

In gesprek met **Marjolein Moorman**
en **Jopie Nooren**

Ongelijk investeren voor gelijke kansen

De ongelijkheid in Amsterdam neemt toe. Ongelijk investeren voor gelijke kansen, kansengelijkheid en bestaanszekerheid staan daarom centraal in het Amsterdamse coalitieakkoord. En dus moest er ook een Kenniscentrum Ongelijkheid komen. Wethouder Marjolein Moorman en HvA bestuursvoorzitter Jopie Nooren blikken terug op de eerste drie jaar Kenniscentrum Ongelijkheid.

“Ongelijkheid heeft vaak heel veel verschillende facetten en juist door de gestapelde ongelijkheid neemt ongelijkheid toe, waardoor de aanpak soms ook niet effectief is,” aldus Marjolein Moorman. “Zowel in beleid als in kennisinstellingen zie je een verkokering en daarom vind ik het zo essentieel dat we het Kenniscentrum Ongelijkheid hebben.” Het Kenniscentrum zorgt dat juist die samenhang steeds meer wordt geadresseerd, biedt handvatten voor de aanpassing van het beleid en zorgt dat de wisselwerking tussen beleid en onderzoek continu plaatsvindt.

Jopie Nooren trad aan als bestuursvoorzitter van de HvA in 2021, midden in covid. “De Hogeschool van Amsterdam doet veel met de stad en dit initiatief hoort daar uiteraard bij. “Ons instellingsplan heet Hogeschool in 3D. Duurzaam, divers & inclusief en digitaal voor de toekomst. Diversiteit is een gegeven, maar inclusiviteit moet je met elkaar bereiken en dat heeft te maken met het bieden van kanselijkheid. Veertig procent van onze studenten is de eerste in een gezin die gaat studeren. Het zit dus in ons eigen DNA en wij willen bijdragen aan de stad.” Dat doet de HvA ook met haar Centres of

Expertise zoals Rechtvaardige Stad en Urban Education, die ook actieve betrokken zijn bij de onderzoeksprogramma’s ‘It takes the city to raise the child’ (zie pag. 34) en ‘Wie woont en werkt nog in de stad?’ (zie pag. 20). De HvA neemt deel in bijna alle programma’s van het Kenniscentrum Ongelijkheid, en dat sluit aan bij wie de HvA wil zijn. “Het is voor ons ook een heel mooie samenwerking. Om wat wij al belangrijk vinden daadwerkelijk betekenisvol te laten zijn en de krachten te bundelen. Als je kijkt naar de thema’s van het Kenniscentrum Ongelijkheid, dan levert dat een verdieping, waardoor we met elkaar scherp hebben welke keuzes we maken en waar we ons op richten. En het gaat van praten naar doen en dat vinden wij als focus fijn.”

“Als beleidsmakers hebben wij vaak de neiging om één probleem of een ander probleem aan te pakken, maar de samenhang tussen de problemen is altijd ingewikkelder,” aldus Marjolein Moorman. Soms is het supercomplex om juist het meest effectieve te doen of het goed in samenhang met elkaar te doen.” Marjolein Moorman ziet ook de waarde van “informele” burgerinitiatieven hierin, omdat deze

Marjolein Moorman, wethouder gemeente Amsterdam

Foto Martje Geijs

dicht bij de mensen gebeuren die het nodig hebben. Daar is vaak minder afstand en meer begrip voor iemands leefwereld. “Ik denk ook dat goed beleid begint bij nieuwsgierigheid naar iemands leefwereld en wat wij daarin kunnen bijdragen. Dat we een overheid zijn die daarin ondersteunend is en helpend en gelijke kansen biedt.” Ze noemt het voorbeeld van zo’n 30 armoederegelingen, elk een op zichzelf staande regeling. “Als je je realiseert dat achter elke regeling nog 28 andere regelingen zijn die mensen in armoede moeten aanvragen, dan realiseer je je dat er naast armoedestress ook heel veel systeemstress is. En ik ben een enorme pleitbezorger van de reductie van stress in de samenleving. Ik werk zelf steeds meer vanuit een soort actiebeleid: terwijl je het aan het doen bent, onderzoek je het en kijk je ondertussen hoe je het kan verbeteren.”

Jopie Nooren: “De oogst van drie jaar is dat we een netwerk hebben gebouwd en een meerjarig programma. Dat initiatieven en concrete projecten daadwerkelijk zijn gestart en soms al tot succes zijn gekomen. De stichting staat, is professioneel en heeft tijdens de bouw al daadwerkelijk laten zien waardevolle informatie aan te kunnen leveren die de wethouders helpt in de dialoog, in de stad en met de prioriteiten. Die netwerkvorming moet je niet onderschatten, die staat. Het is ook duidelijk welke opdracht er nog ligt. En dat is ook de reden om door te gaan.” Marjolein Moorman: “Het allerbelangrijkst vind ik dat het gelukt is het Kenniscentrum Ongelijkheid op te zetten en alle kennisinstellingen eraan te koppelen. De werkwijze is nieuw en die kost ook nog wel tijd. Dat de vier kennisinstellingen met hun eigen deskundigheid nu ook veel meer bijdragen aan de ontwikkeling van de stad, dat is niet een klein succes, dat is enorme impact.”

“Het is ook duidelijk welke opdracht er nog ligt. En dat is ook de reden om door te gaan.”

Jopie Nooren, bestuursvoorzitter Hogeschool van Amsterdam

WONEN & WERKEN

Wie woont en werkt nog in de stad? Sleutelberoepen behouden voor de stad

De toegankelijkheid van de woningmarkt staat onder druk. Wonen in de Metropoolregio Amsterdam – en in het bijzonder in de stad – wordt voor steeds meer bewoners een onbetaalbaar en onhaalbaar doel. Dit heeft gevolgen voor de arbeidsmarkt. Voor bewoners die werkzaam zijn in de stad worden de afstand en kosten van het woon-werkverkeer steeds groter. Lokale werkgevers hebben hierdoor moeite personeel te vinden, wat leidt tot tekorten in sectoren die cruciaal zijn voor de stad en haar inwoners, zoals het onderwijs en de zorg. In dit onderzoeksprogramma worden de cumulatieve gevolgen van de ontwikkelingen op de grootstedelijke woningmarkt voor verschillende groepen en levensdomeinen onderzocht. Centraal staat de vraag naar aangrijpingspunten om de cumulatieve gevolgen van de toenemend ontoegankelijke woningmarkt in de stad tegen te gaan.

Programmaleiders:
Dorien Manting, Universiteit van Amsterdam
en Stan Majoor, Hogeschool van Amsterdam

Betrokken partners

UvA - stadsgeografie
HvA - lectoraat coördinatie grootstedelijke vraagstukken
Planbureau voor de leefomgeving
Amsterdamse Federatie Woningcorporaties
Rochdale
Gemeente Amsterdam - wonen
Gemeente Amsterdam - OIS
Gemeente Amsterdam - ruimte en duurzaamheid

Lees hier meer over dit project
en de opbrengsten

WERKEN & INKOMEN

Zelfstandigen in crisis Hoe verminderen we de kwetsbaarheid van zelfstandigen in tijden van crisis?

Veel zelfstandig ondernemers raakten door de coronacrisis plotseling (een groot deel van) hun opdrachten en inkomsten kwijt. Niet alle zelfstandig ondernemers werden echter even hard getroffen. De crisis pakte ongelijk uit voor verschillende groepen en creëerde daarmee nieuwe ongelijkheden. Gemeentelijk beleid kan die ongelijkheden tegengaan of onbedoeld versterken.

Dit onderzoeksproject richt zich op de gevolgen van de coronacrisis op zelfstandig ondernemers in Amsterdam. In hoeverre vergrootte deze crisis bestaande verschillen tussen zelfstandigen in Amsterdam of creëerde deze nieuwe ongelijkheden? Het project kijkt naar de invloed van beleid ten aanzien van werk en inkomen (zowel het reguliere beleid als de noodmaatregelen) op deze ongelijkheden. Hielpen die de ongelijkheid te verzachten en versterken? En waarom? Het onderzoek doet in samenspraak met maatschappelijke stakeholders suggesties voor aanpassing van (de uitvoering van) het gemeentelijke beleid, zodat de gevolgen van de crisis voor kwetsbare groepen kan worden verzacht en het beleid robuuster kan worden gemaakt met het oog op eventuele toekomstige crises.

Projectleider:
Paul de Beer, Universiteit van Amsterdam

Betrokken partners

UvA-AIAS-HSI
Gemeente Amsterdam - team TOZO
Platform Zelfstandige Ondernemers

Lees hier meer over dit project en
de opbrengsten

Jongerennetwerken, ongelijkheid en agency Hoe bevorderen identiteitsnetwerken de mobiliteit en participatie van jongeren?

Identiteitsnetwerken, zoals islamitische studentenverenigingen of multiculturele jongerenorganisaties, kunnen krachtige actoren en partners vormen in de strijd tegen ongelijkheid. Identiteitsnetwerken kunnen bijdragen aan sociale mobiliteit en participatie in besluitvormingsprocessen voor leden, en aan veerkracht in moeilijke omstandigheden. Tegelijkertijd kunnen identiteitsnetwerken zelfbeschikking en mobiliteit juist in de weg staan, en segregatie en stereotypering versterken. Gemeenten en onderwijsinstellingen worstelen met de keuze tussen generiek en doelgroepenbeleid, en met de vraag hoe zij met identiteitsnetwerken kunnen samenwerken.

In dit onderzoeksproject staat daarom de vraag centraal welke rol identiteitsnetwerken spelen in de participatie en sociale mobiliteit van jongeren met een migratieachtergrond. Waarom nemen jongeren wel of geen deel aan zulke netwerken en welke rol willen deze netwerken spelen in de aanpak van ongelijkheid?

Projectleider:
Marieke Slotman, Vrije Universiteit

Betrokken partners

VU - sociologie
HvA - pedagogiek
Inholland - lectoraat diversiteitsvraagstukken
Diversity Talks
ECHO

Lees hier meer over dit project
en de opbrengsten

Mieke van den Berg

Bestuurder Hogeschool Inholland

Kansengelijkheid is belangrijk. Daarom zetten wij ons in voor het Kenniscentrum Ongelijkheid. Met diversiteit en inclusie hoog in ons vaandel begeleiden we studenten op studiesucces en welbevinden – met gebruik van de inzichten van het Kenniscentrum. Onze (onderzoeks) expertise delen en inzetten voor vraagstukken rond ongelijkheid is van grote maatschappelijke waarde. Dat mag de samenleving van ons verwachten. Ik ben trots dat in drie jaar al een mooie stabiele programmaliijn neergezet. Het werk is bekend en wordt erkend, met vele netwerkpartners is een goede samenwerking ontstaan en de organisatie staat als een huis.

Ik hoop van harte dat het werk van het Kenniscentrum Ongelijkheid de komende jaren resulteert in aantoonbaar minder ongelijkheid en dat dit mogelijk gemaakt is door meerdere partijen die het onderwerp (financieel) willen steunen. Zodat het Kenniscentrum Ongelijkheid zich ook blijvend kan ontwikkelen.

Bestaanszekerheid in de stad

Elk najaar organiseert het Kenniscentrum Ongelijkheid een conferentie in Pakhuis de Zwijger voor een breed publiek. Onderzoekers, beleidsmakers, praktijkpartners en bewoners gaan met elkaar in gesprek. In 2022 stond de conferentie in het teken van bestaansonzekerheid. Er namen zo'n 150 mensen deel.

Spoken word artist **Atta de Tolk** vertolkte zijn impressies van de conferentie

Vanavond kwamen we genoeg onzekerheden tegen
Wat dat betreft hebben we het thema goed begrepen
De voorbeelden uit de praktijk spreken boekdelen
We zoomden in op hoe we de taart beter moeten verdelen

Hoe gaan we de ongelijkheid die er is, terugdringen?
De noodzaak van deze zaak kun je hoog op de agenda terugvinden
Een zee van mogelijkheden terwijl er teveel Amsterdammers verdrinken
Lange termijn achterstanden die de gemoedsrust verminken

Teveel hersenspinsels, die ogen vertonen niet langer meer die twinkel
Op het levenspad veranderen drempels in serieuze rimpels
Iedereen heeft dezelfde 24 uur, ze zeggen het zo simpel
Alsof je succes en geluk even kunt afhalen in de winkel

Alsof er geen verschil is tussen hoge en lage inkomens
Alsof iedereen even makkelijk op hetzelfde niveau kan instromen
De harde waarheid is, we zijn niet allemaal hetzelfde
Gelijkheid telt niet als we altijd de gelden laten gelden

Gelijkheid bereiken we niet als we niet klaarstaan om te helpen
Diamonds are forever, maar eerst moeten we forever delven
Anders delft de helft het onderspit

Ongelijkheid, rara wie weet toch wat eronder zit
Jij bent minder, iemand die niet bijzonder is
Iemand die vast dommer, op meerdere vlakken ongezonder is

De heersende opvatting over ongelijkheid is om te janken
Je hebt het waarschijnlijk aan jezelf en je eigen inzet te danken
Het is ontzettend belangrijk dat er over die ongelijkheid wordt geleveld
Dan gaat er een wereld voor ons open als bij het panel

Sleutelpersonen komen samen, zo maken we een stevige vuist toch?
Nieuw-West, Zuidoost zijn geen

afslagen voor uitschot
Ieder huisje z'n kruisje, sommige huizen een kruistocht
We willen allemaal rechtdoor, in die race vliegen we soms uit de bocht

De cijfers en gegevens hebben ons duidelijk bewezen
Dat duizenden in de steden niet dezelfde duizendjes kregen
Aan hun eigen lot overgelaten, daardoor verstoopt, veel te vaak thuis gebleven
De gevolgen op de lange termijn kunnen in een dashboard worden uitgeschreven

De spreuk 'jong geleerd, oud gedaan' is niet verkeerd
Maar probeer eens; jong benadeeld, is oud geïsoleerd
Als je altijd wordt genegeerd, raak je leip gefrustreerd
De hele straat in hetzelfde schuitje dan proef je buiten in de wijk gelijk de sfeer

Er is al ongelijkheid tussen buiten en binnen de ring
De voorsprong wordt altijd verstevigd binnen de eigen kring
Ergens begrijpelijk en toch een ding dat ik pijnlijk vind
Voeding voor de pessimist wat heeft het eigenlijk voor zin?

Het blijkt uit het dashboard dat een groep constant getest wordt
Oua cijfers klaarblijkelijk niet bij de rest hoort
Als we dat niet kunnen tegengaan hoe denk je dan dat het ooit een succes wordt?
Je moet altijd denken aan de toekomst dat is best hoor, maar als de stress stoort
De maag knort, niemand luistert terwijl iedereen je aanhoort
Is het lastig de kracht te vinden: kom op, ga door!

Lopend in een kansloze woestijn, zoekende naar Ouaziz
Een oase, die plek waar in de droogte wat water is

De probleemwijk wordt ooit een broedplaats
Als we zorgen dat het goed gaat voor Karin, Karim, Koen en Kunta
Laten we zorgen voor meer rust en ruimte, life skills, studiezalen waar een student naar toe gaat

Een tweede thuis als je eerste huis je moe maakt

Haal inspiratie uit Imane Valk die ambassadeur is voor kinderrechten
We zijn pas volwassen als we voor de kansen van de kinderen vechten

Want ook dat kind dat nu onnodig gedrukt wordt in de goot
Is in potentie als Rutger zo groot
Wassink, maar past het in het masterplan?
Misschien is een toekomstige burgemeester van Amsterdam
Terwijl ik dit uitspreek aan het battelen tegen een achterstand

Een kaars, nog voor haar volgende verjaardagstaart afgebrand
Ongelooflijk, onze Amsterdamse kids hebben last ervan

De zwijger vanavond die niet vanavond in het pakhuis meeklappen kan
Energie leeg omdat ie van de zweep klappen vangt
Alleen al het topic bestaansonzekerheid zou ons moeten brengen in verlegenheid
Kenniscentrum, dank voor deze gelegenheid

Een bijeenkomst vol besef dat we niet allemaal even gezegend zijn
Als stedelingen blijven we ons ziekelijk hard inzetten tot we als geheel genezen zijn
Dan moet eerst weer bij iedereen het vertrouwen aanwezig zijn

En denkende dat we 100 procent niet totaal kunnen verwachten
Ik zou niet op die bokaal wachten, er zijn altijd lokale klachten
En daaruit ontstaan ook krachten die de pijn doen verzachten

De uitdagingen niet politiek, maar politici mogen er niet voor weglopen
Dus links en rechts hebben het er terecht over
En dan opeens zijn we wel allemaal gelijk
Iedereen hier maakt zich hard voor dezelfde eis

Namelijk:
we leveren een bijdrage aan
De zekerheid dat bestaanszekerheid op een dag wel voor iedereen kan bestaan

3 PARTIICIPATIE 5 INCLUSIE

Het verkleinen van de opleidingskloof bij politieke participatie

Hoe verminderen we de ongelijke politieke participatie onder jongeren?

Wat is het effect van educatief materiaal op de politieke participatie van mbo-geschoolde jongeren? Mbo-geschoolde jongeren participeren minder vaak in politiek en verkiezingen dan hbo- en universitair geschoolde leeftijdsgenoten. Dit geldt vooral voor jongeren in wijken met een oververtegenwoordiging van mensen in een sociaaleconomisch minder bevoorrechte positie. Om de vertegenwoordiging van mbo-geschoolde jongeren te verbeteren, is het cruciaal dat de opkomst van deze groep kiezers wordt verhoogd. Er bestaat echter nauwelijks educatief materiaal om de electorale participatie van deze groep te vergroten. En van het materiaal dat wel bestaat is de effectiviteit niet onderzocht.

In dit project is onderzocht welk educatief materiaal effectief ingezet kan worden door mbo-scholen en jongerenwerkers om de politieke participatie onder jongeren te vergroten. In het project wordt een effectstudie uitgevoerd in mbo-onderwijs en jongerenwerk om de politieke participatie van mbo-jongeren te stimuleren.

Projectleider:
Hessel Nieuwelink, Hogeschool van Amsterdam

Betrokken partners

HvA - lectoraat Burgerschapsonderwijs
HvA - lectoraat Social Work
UvA - politicologie
Universiteit Utrecht
ROC van Amsterdam
ROC Flevoland
Horizon College
Regio College
Nova College
Hout en Meubileringscollege
ProDemos

Lees hier meer over dit project
en de opbrengsten

3 GEZONDHEID 5 NUTTIJN

Vertrouwde zorg

Hoe vergroten we het vertrouwen van ouderen in zorg aan huis?

In dit project staat de vraag centraal naar ongelijkheid in de toegang en het gebruik van professionele zorg en ondersteuning thuis bij ouderen in Amsterdam. In hoeverre speelt (een gebrek aan) vertrouwen een rol in het verklaren en adresseren van deze ongelijkheden? Het project kijkt daarbij specifiek naar de context van de superdiverse stad. Er zijn in Amsterdam veel migranten van de eerste generatie die nu ouder worden en meer zorg nodig hebben. Zij vinden niet altijd vanzelf hun weg naar die zorg en hebben ook niet altijd het gevoel dat die zorg echt voor hen is. Terwijl juist in de zorg in de thuissituatie het belangrijk is om relaties op te bouwen en elkaar te vertrouwen.

Het project bestaat uit drie delen. Het eerste betreft een kwantitatief onderzoek naar verschillen in zorggebruik naar migratieachtergrond, de sociaaleconomische status (SES) en de interactie daartussen. Het tweede deel bestaat uit kwalitatieve casestudies naar vertrouwen bij (zorg)organisatie die erin slagen specifieke groepen ouderen te bereiken die minder gebruik maken van het reguliere zorgaanbod. Het derde is gericht op het betrekken van mbo-studenten als co-onderzoekers om inzicht te krijgen in een gebrek aan vertrouwen bij specifieke groepen oudere Amsterdammers. Daarbij wordt gezocht naar een antwoord op de vraag hoe toekomstige professionals toegerust kunnen worden om aan het benodigde vertrouwen te werken.

Projectleider:
Ludo Glimmerveen, Vrije Universiteit

Betrokken partners

VU - organisatiewetenschappen
VU - sociale wetenschappen
Ben Sajet Centrum
UvA - sociologie
ROC van Amsterdam
StadsdorpZuid
SensaZorg
Akwaaba Zorg
Origin Zorg
Gemeente Amsterdam - OIS

Lees hier meer over dit project en
de opbrengsten

In gesprek met **Dorien Manting**
en **Marije van Mens**

Beleidsatelier brengt wetenschap en praktijk dicht bij elkaar

Het onderzoeksprogramma “Wie woont en werkt nog in de stad?” richt zich op de ontoegankelijke woningmarkt in de Amsterdamse Metropoolregio. De centrale vraag is hoe cruciale beroepsgroepen, zoals basisschoolleerkrachten en zorgpersoneel, in de stad kunnen blijven wonen en werken.

Dorien Manting, bijzonder hoogleraar Bevolking en Ruimte aan de UvA coördineert het programma samen met Stan Majoor, lector Coördinatie Grootstedelijke Vraagstukken aan HvA. De kwestie is van groot belang voor de gemeente Amsterdam. Het lerarentekort vormt de grootste bedreiging voor de onderwijskwaliteit in Amsterdam en speelt een cruciale rol in de kansenongelijkheid. Dorien Manting: “In het onderzoeksprogramma wilden we nadenken over de rol van de woningmarkt bij de positie van werkenden. We hebben in ons programma gefocust op de positie van basisschoolleerkrachten en enkele andere cruciale beroepsgroepen.”

Marije van Mens, hoofd Onderwijs bij gemeente Amsterdam, benadrukt dat de gemeente al veel kennis heeft vergaard over wonen in de stad, uit wetenschappelijk onderzoek, maar ook door rechtstreeks met mensen te spreken. Ze wijst erop dat het momenteel zeer moeilijk is voor leraren om geschikte huisvesting te

vinden. Het is een van de belangrijkste redenen waarom leerkrachten het Amsterdamse onderwijs vermeden of verlaten. “Ik geloof heel sterk in de samenwerking tussen wetenschap en beleid. Omdat ik oprecht denk dat het heel belangrijk is om beleid te maken en keuzes te maken gebaseerd op een zo goed mogelijke wetenschappelijke basis gecombineerd met kennis en kunde.” Een belangrijk aspect in deze samenwerking vindt zij het toetsen en evalueren van het gemeentelijk beleid. Dit is de afgelopen jaren al veel gedaan om te kijken hoe het beleid zich ontwikkelt en hoe het kan worden aangepast als bepaalde elementen niet effectief blijken te zijn. Of andersom, als door wetenschappelijk onderzoek wordt bewezen dat iets effectief is, geeft het handvatten om de aanpak te intensiveren.

Zowel Dorien Manting als Marije Van Mens onderkennen het belang van de bruikbaarheid van de wetenschappelijke bevindingen voor de gemeente: in hoeverre wordt de

Marije van Mens, hoofd Onderwijs gemeente Amsterdam

bestaande kennis aangevuld, in hoeverre wordt het beleid getoetst en in hoeverre tekent zich een handelingsperspectief af? Samen met verschillende andere betrokkenen uit onderzoek, beleid en praktijk gingen zij daarom in gesprek over de bevindingen in een beleidsatelier dat werd georganiseerd met het Kenniscentrum Ongelijkheid. Daarin denken de aanwezigen met elkaar na over de betekenis van onderzoeksbevindingen voor beleid: hoe kunnen we hiervan leren en hoe passen we het toe in het gemeentelijk beleid? De onderzoekers konden zo hun eerste conclusies toetsen bij een bredere groep van deskundigen die dagelijks met de materie te maken hebben: mensen van de gemeente, en het onderwijs en ook vertegenwoordigers van de woningcorporaties. Dorien Manting: “Het beleidsatelier leverde ons ook een aantal nieuwe vragen op, bijvoorbeeld over de unieke uitdagingen van leerkrachten als het gaat om hun gezinssituatie en de zoektocht naar huisvesting.”

Beiden zijn heel positief over het beleidsatelier en benadrukken het belang van toetsing van onderzoeksbevindingen bij de mensen die daadwerkelijk met de bevindingen aan de slag moeten. Dorien Manting: “Tijdens het beleidsatelier kwamen allerlei mooie voorbeelden van eigenlijk relatief simpele oplossingen naar voren. Dingen waar een schoolbestuur, of een school, of de gemeente aan denkt of ook ervaring mee heeft. Het helpt ons uiteindelijk om de conclusies en de aanbevelingen gewoon beter toegankelijk of eenvoudigweg beter te maken, zodat deze ook daadwerkelijk gebruikt kunnen worden in het gemeentelijk beleid.”

Dorien Manting en Marije van Mens zijn het volledig eens over de toegevoegde waarde van het Kenniscentrum Ongelijkheid en concluderen dat er meer aandacht moet zijn voor cumulatieve ongelijkheid, zowel in hun eigen werk als in het gemeentelijk beleid. Ook het integraal benaderen van problemen vinden zij heel belangrijk, maar het doorbreken van bestaande werkwijzen blijft een uitdaging. Marije van Mens: “Wat het Kenniscentrum Ongelijkheid echt brengt met zo'n beleidsatelier, is dat je al tijdens het onderzoek wordt betrokken en de toets bij elkaar doet. Dat vind ik wel echt een bijzondere toegevoegde waarde.”

Dorien Manting, bijzonder hoogleraar Bevolking en Ruimte UvA

Amsterdam All-inclusive Hoe stapelen ongelijkheden zich op?

De groeiende ongelijkheid in de stad verscherpt sociale en geografische scheidslijnen. Er dreigt uitsluiting van bewoners met beperktere toegang tot economische of sociale hulpbronnen. Discriminatie - onder andere op de woningmarkt, op de arbeidsmarkt en in het onderwijs - belemmert de kansen van Amsterdammers en zet de onderlinge verbondenheid in de stad onder druk. In dit onderzoek worden mechanismes en cumulatieve gevolgen van impliciete en expliciete vormen van uitsluiting in verschillende levensdomeinen en instituties onderzocht. Centraal staat de vraag welke rol belangrijke instituties in de stad (bijvoorbeeld zorg, onderwijs, lokale overheid), en in het bijzonder de professionals die daar werken, spelen bij het vóórkomen en voorkómen van expliciete en impliciete uitsluiting, en welke interventies kunnen bijdragen aan het waarborgen van een inclusieve stad.

Amsterdam All-Inclusive onderzoekt cumulatie van ongelijkheid met een institutionele lens. In de eerste plaats willen we verhelderen wat onder 'cumulatie' kan worden verstaan: welke verschillende vormen van ongelijkheid kunnen zich cumulatief voordoen. Ten tweede beoogt deze onderzoekssamenwerking het perspectief te kantelen. In Nederland hebben we een lange traditie in het bestuderen van ongelijkheid vanuit een perspectief waarin minderheidsgroepen verantwoordelijk worden gesteld voor hun achterstand. In dit programma wordt de focus verlegd naar instellingen om te begrijpen hoe beleid en interventies bijdragen aan cumulatie dan wel effectief cumulatie van ongelijkheden tegengaan.

Programmaleiders:
Jan Willem Duyvendak, Universiteit van Amsterdam
en Elif Keskiner, Vrije Universiteit

Betrokken partners

UvA - politieke sociologie
VU - sociologie
VU - organisatiewetenschappen
Amsterdam UMC - public health
Verwey - Jonker Instituut
Ben Sajet Centrum
HvA - Onderwijs & Opvoeding
Pakhuis de Zwijger
Framer Framed
Gemeente Amsterdam - Migratie, asiel en ongedocumenteerden

Lees hier meer over dit project
en de opbrengsten

Hanane Abaydi

Praktijklid Programmaraad

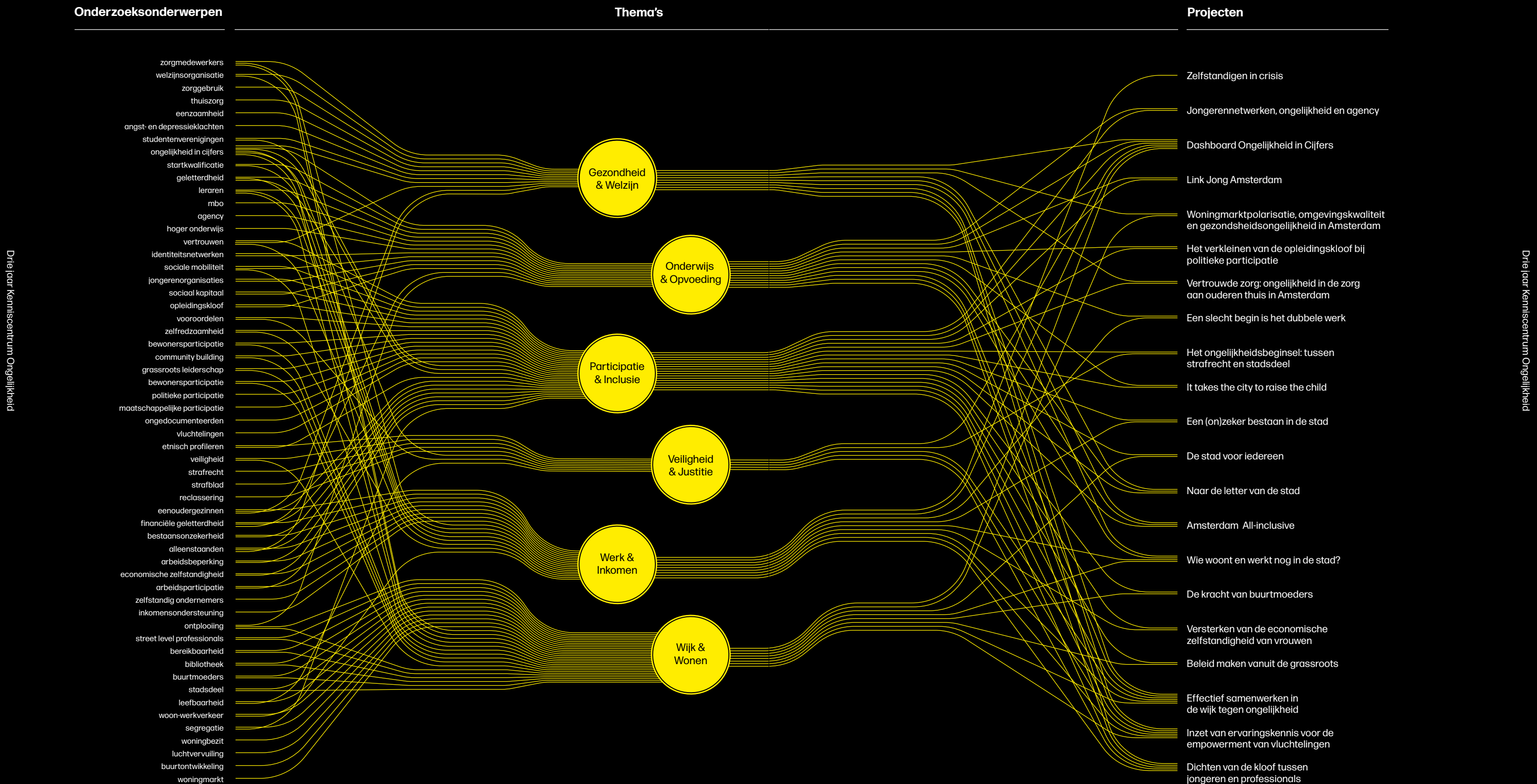
Welvaart en (institutionele) bescherming zijn oneerlijk verdeeld. Dit is veelal de uitkomst van beleid en besluitvorming. Ik vind het belangrijk dat het voor beleidsbepalers zichtbaar wordt waarom het huidige beleid niet werkt voor alle bewoners in de stad. Het Kenniscentrum Ongelijkheid stelt in onderzoek het perspectief van de minderheid (die eigenlijk de meerderheid vormt) centraal. Ik ben er trots op dat de cumulatie van ongelijkheid over levensdomeinen en levensfasen heen steeds meer een begrip wordt. En dat praktijkervaring van professionals en bewoners als kennisbron wordt erkend. Hoe het Kenniscentrum (gelijk)waardig omgaat met de expertise van mensen, is waarom ik mij verbonden voel met de organisatie. De klimaatcrisis versterkt bestaande ongelijkheid, daarom hoop ik dat het Kenniscentrum Ongelijkheid de aandacht kan vergroten voor de groei en cumulatie van ongelijkheid door klimaatverandering.

Projecten en thema's 2021-2023

In onderstaande figuur is te zien op welke thema's de verschillende onderzoeksprojecten van de afgelopen drie jaar zich richtten. Rechts staan de 21 projecten en hun verbinding met de zes hoofdthema's die we hanteren (midden). Links staat een lijst van verschillende onderzoeksonderwerpen die in de verschillende

projecten zijn onderzocht en hun verbinding met de zes hoofdthema's. De onderwerpenlijst is in verband met de omvang voor deze gedrukte grafiek ingekort: in de projectbeschrijvingen in dit magazine is meer informatie te vinden over alle onderzoeksonderwerpen die in de projecten aan de orde komen.

OPVOEDING ONDERWIJS

It takes the city to raise the child

Hoe versterken we de agency van jongeren in een achtergestelde positie?

Wat is de cumulatie van ongelijkheid onder kinderen en jongeren in Amsterdam? Dit onderzoek is gericht op de verbinding van de verschillende leefwerelden van kinderen en jongeren, de samenwerking tussen instituties in verschillende levensdomeinen - zoals opvoeding, zorg, onderwijs, de arbeidsmarkt, sport, wijkvoorzieningen - die hen in de verschillende fases van hun ontwikkeling begeleiden, en de continuïteit in die begeleiding gedurende hun jeugdige levensloop. Op welke plekken en momenten ontstaat er een 'pedagogisch lek' als gevolg van een gebrek aan aansluiting of samenwerking tussen instituties, of doordat professionals aanlopen tegen de beperkingen van hun expertise of bevoegdheden? Hoe is dat lek van invloed op de kansen van verschillende jongeren in verschillende levensdomeinen - zowel op dat moment als in latere jaren? Hoe zou dit lek op verschillende handelingsniveaus (micro, meso, macro) gedicht kunnen worden?

In het eerste deel van dit onderzoek stond de vraag centraal welke elementen van domeinoverstijgende initiatieven jongeren (12-18 jaar) die in een achterstandspositie verkeren en/of anderszins kwetsbaar zijn ondersteunen in het ontwikkelen van hun agency. Agency is een gelaagd begrip dat verwijst naar het vermogen tot 'change-making', waarbij persoonlijke vermogens en gedrag verbonden zijn met bewustzijn van de eigen context en maatschappelijke structuren. Daarna is onderzocht hoe het bevorderen van agency expliciet en praktisch kan worden gemaakt in de benadering, werkwijze en activiteiten van domeinoverstijgende initiatieven voor jongeren. Daarbij wordt gekeken naar verschijningsvormen van agency, de aansluiting op verschillende jongeren en de randvoorwaarden voor organisaties.

Programmaleiders:
Sebastian Abdallah, Hogeschool van Amsterdam
en Monique Volman, Universiteit van Amsterdam

Betrokken partners

HvA - sociaal werk
UvA - onderwijswetenschappen
HvA - lectoraat armoedeinterventies
HvA - lectoraat Jeugdzorg
Verwey - Jonker Instituut
Stichting Alexander
Studiezalen
Studio 52nd
Open Schoolgemeenschap Bijlmer
Swazoom
Sociaal Cement
Combiwel Nieuw-West
Gemeente Amsterdam - Sport

Lees hier meer over dit project
en de opbrengsten

OPVOEDING ONDERWIJS

De stad voor iedereen Hoe versterken collectieve voorzieningen de ontplooiingsmogelijkheden van bewoners?

Wat is de invloed van toenemende ruimtelijke ongelijkheid in termen van leefbaarheid, veiligheid, mobiliteit, woonklimaat en toegankelijkheid van voorzieningen (o.a. onderwijs, zorg en vrije tijd) op de mogelijkheden om volwaardig te participeren in de stad? Het programma is gericht op de feitelijke toegankelijkheid en binding met (verschillende delen van) de stad en hoe deze wordt ervaren. Centraal staan de vragen wat nodig is om te zorgen dat iedereen zich onderdeel van de stad kan voelen, zowel bewoners binnen de ring als bewoners aan de randen van de stad, en hoe verschillende stedelijke voorzieningen waaraan de stad rijk is bereikbaar blijven voor groepen bewoners die de laatste jaren door sociaaleconomische ontwikkelingen naar de randen van de stad worden gedreven.

De aanwezigheid en kwaliteit van collectieve voorzieningen in wijken hebben invloed op de ontplooiingsmogelijkheden van bewoners in kwetsbare posities. Er leven momenteel binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) zorgen dat collectieve voorzieningen in aandachtswijken kampen met (relatieve) 'verschraling' en 'onderbedeling'. Leidt verschraling van collectieve basisvoorzieningen daadwerkelijk tot verminderde ontplooiing? In het onderzoek wordt een brede definitie van ontplooiing gehanteerd.

In het tweede jaar wordt voortgeborduurd op het lopende onderzoek gericht op de bijdrage van collectieve ontplooiingsgerichte voorzieningen (CO-voorzieningen) aan de ontplooiingsmogelijkheden voor bewoners in kansarme posities. De aanwezigheid, bereikbaarheid en mogelijke verschraling van CO-voorzieningen over de tijd worden inzichtelijk gemaakt in een Atlas van Voorzieningen. Vervolgens wordt deze atlas gebruikt om de invloed op sociale mobiliteit te meten.

Programmaleiders:
Lex Veldboer, Hogeschool van Amsterdam
en Henri de Groot, Vrije Universiteit

Betrokken partners

VU - School of business & economics
HvA - lectoraat Stedelijk sociaal werk
Gemeente Amsterdam - OIS
Gemeente Zaanstad
Amsterdamse Federatie Woningcorporaties
!WOON

Lees hier meer over dit project en
de opbrengsten

In gesprek met **Freija Derks**
en **Nesrien Abu Ghazaleh**

Storytelling toont hoe vrouwen in hun kracht komen

Vrouw en Vaart wil beter zicht krijgen op de impact van hun doorlopende leerlijnmethode om de economische zelfstandigheid van vrouwen in de wijk verder te verbeteren. De inzet van storytelling-workshops heeft mooie resultaten opgeleverd.

Om de economische zelfstandigheid van vrouwen in Nieuw-West te bevorderen, zet Vrouw en Vaart in op het bevorderen van arbeidsparticipatie. Het ontwikkelcentrum is al 20 jaar een plek waar vrouwen die in Amsterdam Nieuw-West wonen, leven of werken, vanaf 15 jaar aan verschillende activiteiten of bijeenkomsten kunnen deelnemen. Freija Derks, coördinator bij Vrouw en Vaart: "Wij werken met een doorlopende leerlijn: met heel veel laagdrempelige activiteiten en projecten kunnen mensen die hier binnenkomen op hun eigen tempo stappen zetten. Voor iedereen is het einddoel anders. Het kan een diploma bij een leerbedrijf zijn, of vrijwilligerswerk. We wilden onderzoeken wat werkt in onze methodiek, en wat niet. Nesrien Abu Ghazaleh, senior onderzoeker bij de HvA voegt toe: "In Nieuw-West is veel eenzaamheid, vrouwen zijn niet economisch zelfstandig en leven vaak geïsoleerd. Die isolatie wil Vrouw en Vaart helpen doorbreken."

Met het aanbod van laagdrempelige activiteiten, zoals taallessen, wandelgroepen, fietslessen en veel sport komen veel mensen binnen. De mond-tot-mond reclame draagt bij aan de bekendheid in de wijk. Daardoor heeft Vrouw en Vaart een sterke positie binnen het stadsdeel en ook een

groot bereik. Freija Derks: "Via die doorlopende leerlijn focussen we op de verdere ontwikkeling van mensen. Vaak hebben de vrouwen veel competenties, maar erkennen ze die zelf niet. Daarom passen we ook EVC-training (erkenning van eerder verworven competenties) toe. We ervaren zelf dat onze doorlopende leerlijn werkt om vrouwen te emanciperen en te empoweren, maar we wilden weten of de methode ook in de praktijk en op lange termijn goed uitpakt."

Nesrien Abu Ghazaleh: "We hebben storytelling-workshops gegeven aan deze vrouwen. Zij konden op die manier hun verhaal vertellen. Ik heb alle verhalen mogen horen en analyseren en ze waren stuk voor stuk supermooi. Ik vond de transitie die de vrouwen hier doormaken het meest opvallend. Ze komen vaak binnen als hele onzekere vrouwen die niet goed weten wat ze kunnen. Ze leren de taal en durven ermee te oefenen, maar je ziet dat ook de onderlinge sociale cohesie, het gevoel dat ze niet alleen voor staan, een ontzettend grote bijdrage levert aan hun zelfvertrouwen en zelfverzekerdheid. Ze krijgen het gevoel daadwerkelijk iets te kunnen betekenen. Het gaat dus eigenlijk niet zozeer om de harde skills, zoals dat diploma behalen, maar juist om het meer menselijke stukje, de soft skills, zelfvertrouwen krijgen en een veilig gevoel

Freija Derks, coördinator Vrouw en Vaart

ontwikkelen op een plek waar ze dat mogen doen. Dat vond ik vooral heel mooi. Heel vaak ligt het accent op harde cijfers als resultaat. Maar als je dan die verhalen hoort, dan zie je echt hoeveel impact ze hier maken. Het laat zien dat Vrouw & Vaart verschil kan maken." Zonder uitzondering speelt het sociale isolement een grote rol in de levens van deze vrouwen. Iedereen woont in flats, mensen komen elkaar niet tegen, bijna iedereen heeft een migratieachtergrond en een relatief klein netwerk. Freija Derks: "Ik wist dat wel, maar dat het echt bij iedereen een van de eerste dingen was die ze zeiden, dat vond ik toch wel heel erg opvallend."

Vrouw en Vaart is heel blij dat het Kenniscentrum Ongelijkheid hen in staat stelt hun methodiek te toetsen en een wetenschappelijke onderbouwing te geven aan hun werkwijze. Ook samenwerking met de

wijkwerkplaatsen is voor hen heel waardevol. "Dat biedt ons de mogelijkheid om de verbinding te zoeken met andere vrouwenorganisaties in het stadsdeel, om zo samen te kunnen zorgen dat de positie van deze vrouwen wordt versterkt. Binnenkort organiseren we nog twee netwerkbijeenkomsten over dit project. En we hebben nog veel meer onderzoeksvragen, dus we hopen dat er straks nieuwe mogelijkheden zijn voor onderzoekssamenwerking bij het Kenniscentrum Ongelijkheid!". Nesrien Abu Ghazaleh: "Ik ben groot voorstander van dit soort samenwerkingen met de praktijk. Op die manier zorgen we ervoor dat onze bevindingen ook daadwerkelijk kunnen worden benut en gedeeld. Dat vind ik het mooie aan praktijkgericht onderzoek en in dit project komt dat heel sterk naar voren."

"Ik vond de transitie die de vrouwen hier doormaken het meest opvallend."

Nesrien Abu Ghazaleh, senior onderzoeker HvA

Naar de letter van de stad Hoe kan bevordering van geletterdheid bijdragen aan participatie?

Om te kunnen navigeren in verschillende domeinen van de samenleving wordt een bepaalde mate van geletterdheid verondersteld. Niet alleen op het gebied van taal (lezen, schrijven, spreken) maar ook andere vormen van geletterdheid, zoals digitale, financiële, democratische, institutionele en gezondheidsgeletterdheid, zijn nodig om te kunnen participeren in de stad. In dit onderzoeksprogramma wordt de cumulatieve relatie tussen verschillende vormen van laaggeletterdheid in verschillende levensdomeinen onderzocht. Centraal staat de vraag welke vormen van geletterdheid bevorderlijk of voorwaardelijk zijn voor volwaardige participatie, en wat ervoor nodig is om deze geletterdheid te bevorderen onder verschillende groepen in de stad.

'Naar de letter van de stad' is erop gericht te achterhalen welke belemmeringen mensen ervaren op twee essentiële leefdomeinen (Werk & inkomen en Opvoeding) om op een gewenst en noodzakelijk niveau te participeren vanuit twee kernrollen: inkomensverwerver en opvoeder. Op basis van literatuur, ervaringen en percepties van stakeholders worden de eisen die deze rollen aan de geletterdheid van mensen stellen en ook de belemmeringen op individueel en institutioneel niveau bij de vervulling van die rollen in kaart gebracht. Daarnaast worden interventies gericht op het wegnemen en/of overwinnen van die belemmeringen geïnventariseerd en wordt een beperkt aantal (potentieel) effectieve interventies zo precies mogelijk beschreven in Theories of Change.

Programmaleiders:
Roeland van Geuns, Hogeschool van Amsterdam
en Roel van Steensel, Vrije Universiteit

Betrokken partners

VU - geesteswetenschappen
HvA - lectoraat armoedeinterventies
HvA - Onderwijs & Opvoeding
Gemeente Amsterdam - W&P
Gemeente Amsterdam - onderwijs
ITTA

Lees hier meer over dit project
en de opbrengsten

Domenica Ghidei

Voorzitter Raad van Toezicht

Als mensenrechtenjuriste, gespecialiseerd in anti-discriminatie en anti-racisme, zet ik mij actief in voor gelijkheid. Als Amsterdammer zet ik me graag in voor het Kenniscentrum Ongelijkheid, de organisatie bij uitstek die wetenschap, beleid en burgerervaringen samenbrengt voor gelijkheidsbevordering en ongelijkheidsbestrijding. Als voorzitter Raad van Toezicht op afstand betrokken, denk ik dat mijn inhoudelijke kennis relevant is en ertoe doet. Het Kenniscentrum Ongelijkheid heeft in drie jaar netwerken tussen onderzoekers, bewoners en beleidsmakers ontwikkeld. Ik ben trots op het werk in de wijkwerkplaatsen; ze bieden cruciale inzichten en oplossingen daar wat het nodig is, in de lokale setting. Mijn wens is dat het Kenniscentrum Ongelijkheid erkenning krijgt in het beschrijven, begrijpen en bestrijden van cumulatie van ongelijkheid en zo het centrale kennisplatform wordt voor Amsterdam en de regio.

MEER & INKOMEN

Een slecht begin is het dubbele werk

Hoe helpen we kwetsbare jongeren bij de transitie van opleiding naar werk?

Wanneer de arbeidsmarkt instabiel is, worden jongeren extra hard geraakt. Dit zagen we onder meer tijdens de coronacrisis. De loopbaan shock die zo'n crisis teweegbrengt voor jongeren die in die periode de transitie van opleiding naar werk maken, kan bijdragen aan aanhoudende en groeiende sociale ongelijkheid in Amsterdam. Een slechte start op de arbeidsmarkt heeft negatieve gevolgen voor loopbaanontwikkeling op de korte en de lange termijn. Ook ongelijke toegang tot stages en relevante werkervaring, kan toekomstige arbeidsmarktkansen ondermijnen. (V)mbo-geschoolde jongeren en jongeren met een migratieachtergrond worden doorgaans sterker geraakt door een crisis op de arbeidsmarkt dan anderen.

Door jongeren te volgen in hun de transitie van opleiding naar werk, werken we aan kennisontwikkeling om mechanismen van ongelijkheid in dit proces beter te begrijpen. Die kennis kan bijdragen aan praktijkontwikkeling om ongelijkheid tegen te gaan.

In dit project volgen we jongeren over de tijd om oorzaken in kaart te brengen van ongelijkheid op het gebied van inzetbaarheid van jongeren. We formuleren aanknopingspunten voor interventies ter ondersteuning van Amsterdamse jongeren in hun transitie van opleiding naar werk. Kwetsbare groepen bij deze transitie kunnen hierdoor vroegtijdig geïdentificeerd en gericht ondersteund worden om negatieve langetermijneffecten te beperken.

Projectleider:
Jos Akkermans, Vrije Universiteit

Betrokken partners

VU - School of business & economics
VU - sociale wetenschappen
HvA - Onderwijs & Opvoeding
ROC van Amsterdam

Lees hier meer over dit project en de opbrengsten

PARTEICIPATIE & INCLUSIE

Buurtmoeders Moederskracht

Hoe draagt BuurtMoedersKracht bij aan de wijk en gemeenschap?

Buurtmoeders Moederskracht organiseert activiteiten voor vrouwen en senioren in Nieuw-West, gericht op het doorbreken van isolement en eenzaamheid door ontmoeting. Door het organiseren van contact met anderen wil Buurtmoeders Moederskracht mensen motiveren om te participeren in de maatschappij, en hun kracht en zelfvertrouwen vergroten door onderlinge steun. In dit onderzoeksproject werken Buurtmoeders Moederskracht en het lectoraat Creative Media for Social Change (HvA) op gelijkwaardige wijze samen om de unieke werkwijze van Buurtmoeders Moederskracht te onderzoeken. Gedurende tien maanden wordt op creatieve wijze opgehaald wat Buurtmoeders Moederskracht in Slotermeer doet, en welke meerwaarde hun activiteiten hebben. Middels een meelooptraject, brainstorm- en sessies en een storytelling-traject wordt de meerwaarde onderzocht en expliciet gemaakt. Zo kan Buurtmoeders Moederskracht de expertise en inzichten delen op een manier die recht doet aan hun werkwijze en de gemeenschap die ze dienen, en die toegankelijk en inzichtelijk is voor instanties die de Buurtmoeders willen ondersteunen en/of van ze willen leren.

Betrokken partners

Buurtmoeders Moederskracht
HvA - lectoraat Creative Media for Social Change

Lees hier meer over dit project en de opbrengsten

MEER EN MINDER

Drie jaar Kenniscentrum Ongelijkheid

Vrouw & Vaart

Hoe bevorderen we de economische zelfstandigheid van vrouwen?

In Amsterdam Nieuw-West is relatief veel sprake van ernstige eenzaamheid, angst- of depressieklachten, te weinig beweging en lage inkomens (Gemeente Amsterdam, 2022). Arbeidsparticipatie kan deze uitdagingen verminderen, maar vooral bij vrouwen blijkt dit nog steeds een heikel punt. Vrouwen hebben minder vaak betaald werk dan mannen en als zij werken, werken zij minder uren. Bevordering van arbeidsparticipatie is een direct middel om de economische zelfstandigheid van vrouwen in Nieuw-West te vergroten en de genoemde gevolgen te beperken. Vrouw en Vaart is het ontwikkelingscentrum voor en door vrouwen vanaf 15 jaar, die wonen, leven of werken in Nieuw-West.

Vrouw & Vaart wilde graag beter zicht krijgen op de impact van hun trajecten voor deelnemende vrouwen voor hun positie op de arbeidsmarkt. Centraal staan de percepties van de doelgroep zelf. Hun ervaringen zijn ook in bredere zin van waarde. Vrouw en Vaart kan de eigen aanpak verbeteren en werkzame elementen kunnen worden geïmplementeerd binnen andere organisaties die zich bewegen binnen hetzelfde domein. Het project maakt gebruik van de kracht van storytelling: die zorgt voor eigenaarschap bij de doelgroep, draagt bij aan empowerment en aan de (sollicitatie)vaardigheden. Met de ervaringen uit het project kunnen ook nieuwe interventies worden ontwikkeld gericht op de economische zelfstandigheid van vrouwen, ook samen met andere organisaties in Nieuw-West.

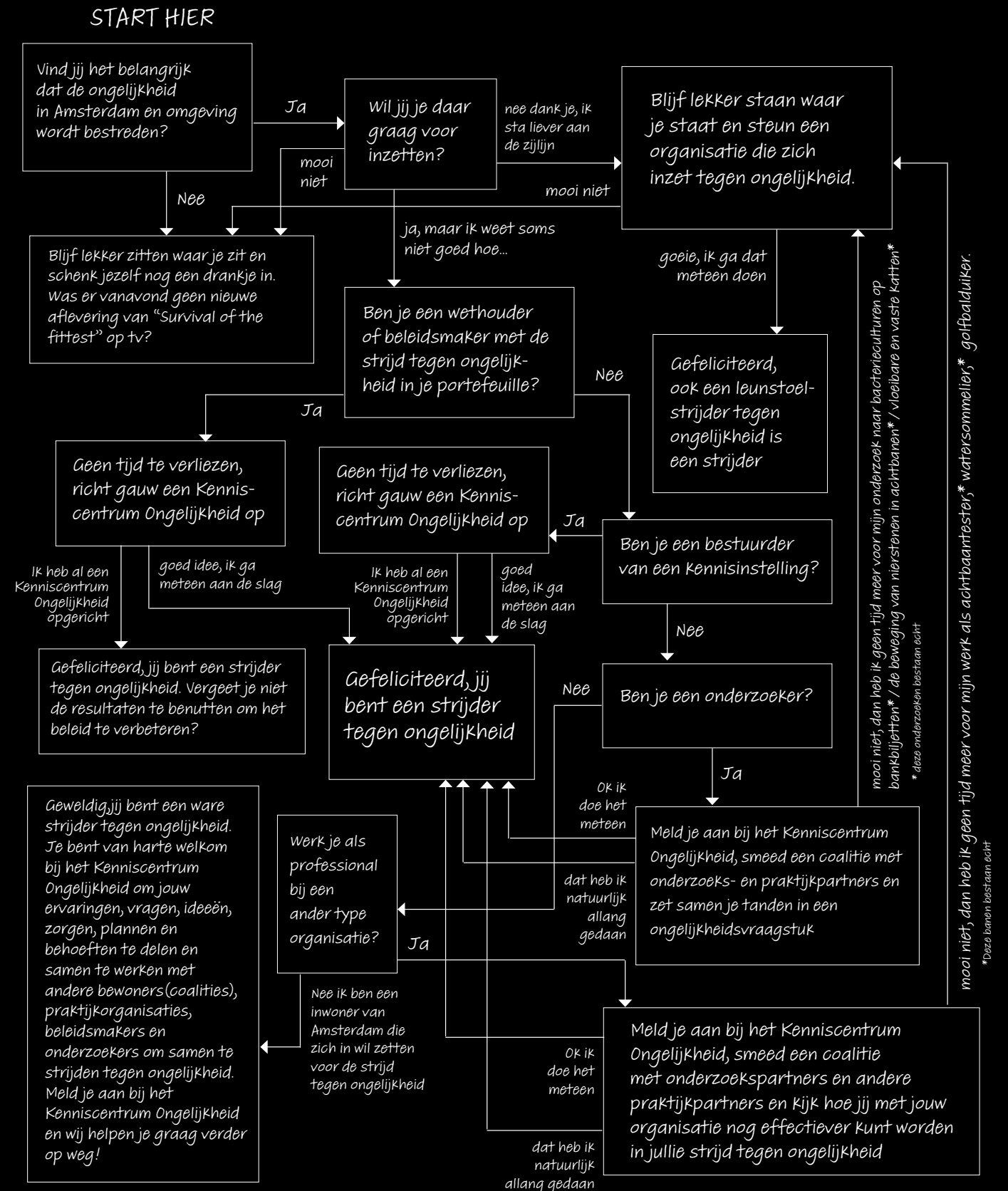
Betrokken partners

Vrouw & Vaart
Hogeschool van Amsterdam

Lees hier meer over dit project en de opbrengsten

Strijd je mee tegen ongelijkheid?

In gesprek met **Ludo Glimmerveen**
en **Flip Derks**

Toekomstig professionals in de zorg

Studenten van het ROC van Amsterdam werden betrokken als co-onderzoekers in het project “Vertrouwde zorg?”. De stap leidt naar een nieuwe benadering om aankomende professionals toe te rusten voor een mogelijke carrière in de zorg.

In het onderzoeksproject ‘Vertrouwde zorg’ staat de vraag centraal hoe het vertrouwen van ouderen in zorg aan huis kan worden vergroot. Het project beantwoordt daarvoor drie vragen: Hoe ongelijk is de toegang en het gebruik van deze zorg? In hoeverre speelt vertrouwen een rol hierin? Hoe kunnen (toekomstig) professionals worden toegerust om aan vertrouwen te werken? Voor het beantwoorden van die laatste vraag zijn mbo-studenten Sociaal Werk en Maatschappelijke Zorg van het ROC van Amsterdam betrokken als co-onderzoekers.

Ludo Glimmerveen, die vanuit de VU en het Ben Sajet Centrum het project leidt, vertelt: “We hebben deze vragen specifiek onderzocht in de context van de superdiverse stad. Veel migranten van de eerste generatie worden nu ouder en hebben meer zorg nodig, verkleurde vergrijzing noemen we dit ook wel. Zij kunnen niet altijd zelf hun weg vinden naar die zorg en hebben ook niet altijd het gevoel dat die zorg echt voor hen is. En juist in de zorg in de thuissituatie gaat het over relaties opbouwen. De studenten die bij het onderzoek betrokken waren, hebben vaak zelf een migratieachtergrond. “Hoe kijkt die groep zelf eigenlijk naar die rol van vertrouwen? Hoe kun

je daaraan werken? Hebben ze zelf eigenlijk vertrouwen in de zorg? Dat was de reden waarom wij hen heel graag wilden betrekken bij dit project,” zegt Ludo Glimmerveen.

Flip Derks, Domeinmanager domein Zorg & Welzijn bij het ROC, vult hierop aan: “Het vraagstuk is heel belangrijk. Meer dan 90% van onze studenten heeft een migratieachtergrond en heeft ervaring met de ongelijkheid tussen mensen met een migratieachtergrond en mensen zonder migratieachtergrond. Tegelijkertijd zitten ze op het mbo, dat vroeger werd gezien als een lagere vorm van onderwijs. Daar zit ook al ongelijkheid in. Het viel Ludo Glimmerveen op dat studenten bij het interviewen van ouderen in hun eigen omgeving vaak aanliepen tegen dezelfde uitdagingen als professionele zorgverleners.: “Ik zag fantastische voorbeelden van de potentie van deze groep studenten als toekomstige professionals in het opbouwen van het benodigde vertrouwen. Anderzijds vond ik het opvallend hoe laag het vertrouwen in de zorg onder veel van de studenten zelf was. Dat hing vaak samen met hun ervaringen van discriminatie.”

Foto Emma van der Scheide

Ludo Glimmerveen, projectleider – VU en Ben Sajet Centrum

Flip Derks wijst op de impact van discriminatie op het zelfvertrouwen van studenten. “De meesten hebben vmbo gedaan én hebben een migratieachtergrond en hebben daardoor te maken gehad met negatieve stigma’s. En er zijn zoveel ouderen die het heel normaal vinden om dingen te roepen over huidskleur en achtergrond, zeker als er nog geen vertrouwensband is. Daarom is het zo goed om de stemmen van deze studenten te betrekken. Juist vanwege hun ervaringen en om wie zij zelf zijn, zien zij veel scherper waar het schuurt en waar de zorg wel en soms niet voor iedereen op hetzelfde niveau antwoorden kan bieden. De volgende stap is dat zij zich bewust worden van hun eigen ervaringskennis en expertise. En die leren inzetten en verwoorden.”

Voor Ludo Glimmerveen is de steun van het Kenniscentrum Ongelijkheid waardevol. “Door verbindingen met samenwerkende partijen kunnen we de verhalen een podium geven en daarmee kennis delen en handvatten geven waar mensen mee aan de slag kunnen.”

Beiden vinden het heel inspirerend om te zien hoe deze studenten al een beetje experts zijn; anderzijds zien ze ook allebei hoe deze groep tegen barrières oploopt. Daar moet juist de aandacht op worden gericht. En ook op de saamhorigheid die ontstaat door het gemeenschappelijke doel: samen werken in de stad om te zorgen dat meer mensen de zorg kunnen krijgen die ze nodig hebben en die ook gaan gebruiken. Studenten, wetenschappers, zorgverleners en onderzoekers, en ook zorg- en welzijnsinstellingen moeten daarin samen optrekken. Zeker gezien actuele thema’s als personeelstekorten en verkleurde vergrijzing.

Flip Derks: “Het belangrijkste dat ik uit dit project heb geleerd, is dat als je goede oplossingen wilt voor de bereikbaarheid en beschikbaarheid van de zorg, je deze mensen zelf de oplossingen moet laten bedenken. En dan moeten die vraagstukken door die mensen zelf worden onderzocht. Daarom starten we in januari een practoraat bij het ROC gericht op het stimuleren dat onze studenten onderzoek gaan doen, samen met het Ben Sajet Centrum en het Kenniscentrum Ongelijkheid. De impact van al het onderzoek wordt met deze wisselwerking nog veel groter.”

Flip Derks, Domeinmanager domein Zorg & Welzijn bij het ROC

For an Equal Society (FAES) Hoe draagt grassroots leiderschap bij aan beter beleid?

Stichting For an Equal Society (FAES) uit Amsterdam Zuidoost wil organisaties en instellingen bijeenbrengen voor het bevorderen van diversiteit en inclusie en het vergroten van de zelfstandigheid, zelfredzaamheid en sociale weerbaarheid van diverse en kwetsbare groepen. FAES wil in samenwerking met onderzoekers binnen het Kenniscentrum Ongelijkheid onderzoeken hoe bewonersparticipatie bevordert kan worden in relatie tot de Masterplannen die in ontwikkeling zijn in Zuidoost en Nieuw-West, en in relatie tot de Aanpak Noord. In deze drie stadsdelen aan de randen van de stad wordt met een brede coalitie van partners gewerkt aan langetermijnbeleidsplannen om de leefbaarheid, veiligheid en kansgelijkheid voor bewoners te bevorderen, maar veel bewoners voelen zich nog te weinig betrokken bij deze plannen. Tegelijkertijd zijn er in deze stadsdelen ook veel bewoners die op verschillende manieren bijdragen aan lokale gemeenschappen in de wijk, maar dit niet (meer) via de weg van reguliere, formele politieke participatie willen doen, omdat ze weinig vertrouwen hebben in, of afstand ervaren tot overheidsinstanties.

Hoe ziet grassroots leiderschap in de wijk eruit en hoe krijgen grassroots organisatie legitimiteit van bewoners? Op basis van kwalitatief onderzoek in Zuidoost, Noord en Nieuw-West bij een aantal grassroots bewonersinitiatieven wordt een Community of Practice bij elkaar gebracht van actieve bewoners, beleidsmakers, gemeentelijke bestuurders en onderzoekers om input te genereren voor concrete, vernieuwende kaders voor beleidsontwikkeling waarbij lokale gemeenschappen daadwerkelijk in de lead zijn en beleidsmakers een faciliterende rol hebben.

Betrokken partners

FAES
Verdedig Noord
Inholland - lectoraat Jeugd & Samenleving
HvA - Maatschappij en Recht
UvA - politicologie
UvA - Urban Planning

Lees hier meer over dit project
en de opbrengsten

2023

Wijktour Nieuw-West

In de wijkwerkplaatsen organiseert het Kenniscentrum Ongelijkheid uiteenlopende bijeenkomsten. Wijkwerkplaatscoördinator Tarik Ouaziz organiseerde in het najaar een tour langs verschillende plekken in Nieuw-West, waarbij diverse organisaties uit de wijk en verschillende onderzoekspartners van het Kenniscentrum Ongelijkheid met elkaar in gesprek gingen.

WITJH BEWONERS

Social Pact Zuidoost Hoe werken lokale organisaties effectief samen in de strijd tegen ongelijkheid?

Het Social Pact is een alliantie van bewoners, maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven en professionals uit Amsterdam Zuidoost. Als onderdeel van de wijkwerkplaats Zuidoost gaan we aan de slag met de dialoog en samenwerking tussen de partners van het Social Pact. De dialoog is gericht op het identificeren van specifieke belemmeringen waar het Social Pact tegenaanloopt, en op de aangrijpingspunten om de kansen van bewoners te verbeteren.

Doel is het Social Pact te ondersteunen met meer inzicht, kennis en daaraan gekoppeld advies, zodat zij ten eerste zichzelf met deze kennis als netwerkorganisatie verder kunnen ontwikkelen en ten tweede een aantal thema's (gerelateerd aan kansengelijkheid) aan de buitenwereld beter zichtbaar, meetbaar en inzichtelijk kunnen maken. Dit zodat de gemeente en andere mogelijke samenwerkingspartners de kracht van het Social Pact kunnen zien, het Social Pact meer zicht heeft op de manier van kijken van de gemeente en andere (fundings) partners en andere (samenwerkingsverbanden van) organisaties in de sociale basis kunnen leren van de ervaringen van het Social Pact bij het werken aan kansengelijkheid in de wijk.

Betrokken partners

Social Pact Zuidoost
HvA - lectoraat Management van cultuurverandering

Lees hier meer over dit project
en de opbrengsten

PARTEICIPATIE S INCLUSIE

Road of Hope Hoe benutten we ervaringskennis voor de empowerment van vluchtelingen?

Road of Hope is een non-profitorganisatie in Amsterdam die vluchtelingen ondersteunt bij hun integratie in de samenleving. Zij richten zich vooral op het tackelen van emotionele barrières waarmee vluchtelingen kampen om hun gevoel van eigenwaarde en acceptatie te herstellen. Road of Hope heeft een methode ontwikkeld, getiteld Breath of Hope, die is gericht op empowerment van vrouwen met een vluchtelingenachtergrond.

De vraag die centraal staat in deze onderzoekssamenwerking is: op welke manier wordt ervaringskennis ingezet in Breath of Hope, wat zijn de effecten van die inzet op de ervaringen van deelnemers, welke werkzame mechanismen spelen daarbij een rol en wat zijn de randvoorwaarden voor het realiseren van de beoogde effecten? De methode van Road of Hope wordt beschreven en onderbouwd en er wordt een procesevaluatie uitgevoerd. De rapportage en aanbevelingen die hieruit volgen dienen voor verdere benutting van ervaringskennis door Road of Hope die ook toegepast zouden kunnen worden door andere initiatieven die in aanraking komen met de doelgroep van Road of Hope.

Betrokken partners

Road of Hope
VU - sociologie

Lees hier meer over dit project en
de opbrengsten

In gesprek met **Mireille Westfa**
en **Tarik Ouaziz**

Verbinding in de wijk

Mireille Westfa en Tarik Ouaziz opereren als coördinatoren van de wijkwerkplaatsen vanuit hun eigen wijk. Ze leggen verbindingen met organisaties en mensen in de wijk, organiseren dialoog en werken vanuit de vraag van de mensen. Deze ogen en oren van het Kenniscentrum Ongelijkheid in de wijk kijken vooruit.

Mireille Westfa en Tarik Ouaziz waren al heel actief in hun wijk - Mireille in Zuidoost en Tarik in Nieuw-West, toen mensen uit hun omgeving hen wezen op de vacature wijkwerkplaatscoördinator bij het Kenniscentrum Ongelijkheid: "Echt iets voor jou." Beiden werden meteen gegrepen door het woord 'ongelijkheid'. Tarik Ouaziz: "Op scholen, stageplekken, op het werk, overal zien we heel veel vormen van ongelijkheid. En ik dacht: vanuit mijn ervaring en kennis van het gebied, maar ook wat ik hoor op straat en wat ik meemaak in overlegstructuren, kan ik hier misschien wel een bijdrage aan leveren." Mireille Westfa: "Als het 'Kenniscentrum Gelijkheid' had geheten, had het een heel andere dimensie gehad. Ik ben liever iemand die strijdt tegen ongelijkheid dan iemand die strijdt voor gelijkheid. Ik voel me gewoon al gelijk, ik hoef daar niet voor te strijden. Maar met het Kenniscentrum Ongelijkheid strijd ik op een andere manier; ongelijkheid, daar moet iets aan gebeuren."

Wat 'kenniscentrum' in de naam Kenniscentrum Ongelijkheid betekende, begon zich na een paar maanden duidelijker voor hen af te tekenen. De link met onderzoek met de kennisinstellingen betekende voor hen een nieuwe manier van werken. In ontwikkeltrajecten

worden organisaties in de wijk gekoppeld aan onderzoekers. De vraag van de organisatie staat daarbij centraal. Tarik en Mireille zijn in deze trajecten van grote waarde, door vanuit hun bekendheid met de mensen en organisaties in de wijk te helpen om de verbinding met de onderzoekers te leggen. Tarik Ouaziz gelooft dat er nog meer resultaat kan worden behaald als zij onderzoekers beter kunnen laten landen in de gebieden. De kloof tussen de wereld van onderzoek en praktijk kan zo kleiner worden gemaakt.

"Er is al veel bereikt met het Kenniscentrum Ongelijkheid in Nieuw-West en Zuidoost. Vooral de positionering in de stadsdelen hebben we goed gedaan. We doen regelmatig netwerkbijeenkomsten, dus we zijn ook meer zichtbaar geworden," aldus Tarik Ouaziz. "Maar ik denk dat we naar een verdieping moeten, meer moeten kijken op bewonersniveau: hoe kunnen we het Kenniscentrum Ongelijkheid nog beter laten opereren vanuit opgaven in de wijken? Dus nog meer werken vanuit de vraag: wat zijn de opgaven in de wijken? En die vraag vertalen naar de onderzoekswereld." Mireille Westfa stelt momenteel steeds drie vragen aan bewoners: wat betekent ongelijkheid voor jou? Hoe zit het met ongelijkheid in jouw

Mireille Westfa, wijkwerkplaatscoördinator Zuidoost

wijk en stadsdeel? Heb je een verhaal over ongelijkheid dat je hebt gezien of meegemaakt? "Het lijkt me leuk om volgend jaar daarover ook een bijeenkomst te houden. We zijn natuurlijk begonnen met organisaties in de wijk, maar de individuele bewoners hebben ook echt veel te vertellen. En als je die informatie hebt opgehaald, kun je kijken hoe je daarmee aan de slag kan."

Er komt veel overeen in de aanpak van de wijkwerkplaatscoördinatoren; maar ieder hanteert de eigen 'couleur locale', want de twee stadsdeelgemeenschappen hebben wel verschillende achtergronden. Ze wisselen met elkaar uit, leren van elkaar en zien ook mogelijkheden meer samen op te trekken. Ze merken op dat zij nu veel werken met mensen met een migratieachtergrond in de

wijken, maar zien dat ook mensen zonder migratieachtergrond veel ongelijkheid ervaren. Het Kenniscentrum Ongelijkheid is er voor iedereen. In de toekomst zouden hier ook onderzoeksvragen uit kunnen volgen.

Mireille Westfa wil net als Tarik Ouaziz de bewoners bereiken, maar hun daarbij ook echt handvatten meegeven over wat zij zelf zouden kunnen doen. Ze kunnen de mensen niet helpen om al hun problemen op te lossen. Vanuit het Kenniscentrum Ongelijkheid is hun rol vooral verbindingen leggen. "Het zou mooi zijn als we mensen kunnen bewegen om ook iets met de kennis vanuit de wijken te dóen. De kracht daarbij zit in de bundeling, het vormen van groepjes die samen dingen gaan oplossen. Dat maakt de wijk ook sterker."

"De individuele
bewoners hebben
ook echt veel te
vertellen."

Tarik Ouaziz, wijkwerkplaatscoördinator Nieuw-West

Ongelijkheid wordt binnen het Kenniscentrum Ongelijkheid gedefinieerd als een door het systeem, omgeving of instituties gevormd verschil in mogelijkheden om volwaardig – dat wil zeggen: volgens de capaciteiten, wensen en behoeften die men heeft – te participeren in de samenleving, en tot het gebruiken van voorzieningen die een volwaardige participatie kunnen bevorderen.

Colofon

Redactie en tekst
Kenniscentrum Ongelijkheid
Mattmo Creative

Concept en design
Mattmo Creative

Fotografie
Lesley Adu-Darkwah, tenzij anders vermeld

© 2023 Kenniscentrum Ongelijkheid

www.kenniscentrumongelijkheid.nl

Het Kenniscentrum Ongelijkheid
is een gezamenlijk initiatief van

December 2023

Het Kenniscentrum Ongelijkheid zet zich in om ongelijkheid in Amsterdam en omgeving beter te beschrijven, begrijpen en bestrijden. Dit magazine toont de rijke oogst van de eerste drie jaar Kenniscentrum Ongelijkheid!

**KENNIS
CENTRUM
ONGELIJK
HEID**

